biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 11/2014 (87)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia

..... Seminarium Open Access 2014
..... Wystawa fotografii: Romowie

informacje

..... Katalog Centralny Bibliotek Zakładowych UŁ
..... Biblioteka, Książka, Informacja i Internet 2014

nowości książkowe

WYDARZENIA

Seminarium Open Access 2014

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego kolejny raz włączyła się w obchody tygodnia Otwartej Nauki organizując V Seminarium Open Access. Motywem przewodnim tegorocznych wydarzeń było hasło *Generation Open*, nawołujące do zaangażowania studentów w propagowanie otwartości w Internecie. Nowy model komunikacji naukowej był tematem wystąpień przedstawicieli ośrodków naukowych z Krakowa , Warszawy i Łodzi.

Spotkanie rozpoczęła **Karolina Grodecka** wystąpieniem na temat platformy *Open AGH e-podręczniki*, stanowiącej nowe narzędzie pozwalające na pisanie i redagowanie podręczników akademickich oraz proces ich recenzji i korekty. Przybliżyła portal, oferujący dostęp do wysokiej jakości, recenzowanych treści, budowanych zgodnie z Syllabusem AGH i będący doskonałym wsparciem procesu dydaktycznego.

Lidia Stępińska- Ustasiak przedstawiła stan otwartości w polskiej nauce, podając dane liczbowe dotyczące czasopism naukowych oraz repozytoriów instytucjonalnych. Przybliżyła proces otwierania dostępu do publikacji naukowych przez polskich naukowców z uwzględnieniem aspektu prawnego, społecznego i instytucjonalnego. .

Wojciech Fenrich wymienił korzyści z publikowania w modelu otwartym dla pracowników naukowych i zatrudniających ich instytucji. Zaznaczył, że liczba publikacji i osiągnięć naukowych poszczególnych naukowców przekłada się na ocenę parametryczną jednostki naukowej. Wiele uwagi poświęcił też wskaźnikowi *impact factor* czasopism naukowych.

Seminarium zakończyły warsztaty dla pracowników naukowych na temat prawa autorskiego w działalności naukowej. Mecenas **Joanna Hetman-Krajewska** w przystępny sposób wyjaśniała zagadnienia prawne, podając przykłady spraw z jakim spotkała się w praktyce zawodowej.

Kolejne Seminarium poświęcone idei Open Access zgromadziło wielu gości zainteresowanych nowym modelem komunikacji naukowej, opartego na otwieraniu zasobów wiedzy. Sala konferencyjna Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego stała się miejscem wymiany poglądów przedstawicieli świata nauki, bibliotekarzy i wydawców.

Przez cały tydzień Open Access w Bibliotece UŁ trwała akcja promująca hasło *Generation Open*, w ramach której organizowano skierowane do studentów konkursy na temat Otwartej Nauki, w których można było wygrać atrakcyjne nagrody. Na portalu społecznościowym publikowano zdjęcia osób prezentujących hasło przyświecające tegorocznej edycji Open Acces Week.

(Lidia Mikołajuk
Fot. Biblioteka UŁ, CC BY)

Wystawa fotografii: Romowie

20 października w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego odbył się wernisaż fotografii Beaty Gamrowskiej pt. ***Romowie***. Wystawę otworzyły autorka prac oraz Z-ca Dyrektora BUŁ Dorota Bartnik. Na prezentowanych zdjęciach znalazła się rodzina Państwa Markowskich.

Wystawie towarzyszyła muzyka romska oraz pokaz slajdów "Romowie z różnych stron świata". Zgromadzeni goście obejrzeli 12 fotografii wyeksponowanych na I piętrze w przestrzeni Biblioteki UŁ, a następnie zostali zaproszeni do udziału w rozmowie z przedstawicielką środowiska romskiego - Różą Łakatosz z Poznania. Dyskusje dotyczyły codziennego życia Romów, edukacji, stereotypów, języka, pracy itp.

Wystawę można oglądać do 14 listopada.

(Paulina Milewska)

INFORMACJE

Katalog Centralny Bibliotek Zakładowych UŁ - rys historyczny

Równolegle z organizacją ogólnouczelnianej sieci bibliotecznej powstawał Katalog Centralny Bibliotek Zakładowych UŁ (KC) W swoim pierwotnym założeniu miał obejmować księgozbiory wszystkich bibliotek, zarówno wydawnictwa zwarte jaki i ciągłe. Miał być na bieżąco aktualizowany.

Do 1956 r. wpływ do Katalogu Centralnego pochodził z katalogowanych zbiorów bibliotek zakładowych nie organizowanych przez bibliotekarzy - prace wykonywali asystenci w poszczególnych jednostkach. Od 1956 r. do Katalogu Centralnego zaczęły wpływać karty sporządzane przez fachowy personel biblioteczny, będące kopią kart głównych z katalogów poszczególnych bibliotek zakładowych. Zebrany materiał układano wg jednostek, a w ich obrębie - alfabetycznie. Od 1967 r. materiały do Katalogu Centralnego z poszczególnych zakładów ułożono w jeden szereg alfabetyczny pozostawiając jedynie podział na wydawnictwa zwarte i ciągłe. Na każdej karcie - w prawym górnym rogu - widniieje pieczątka z nazwą i adresem biblioteki posiadającej dane dzieło, na dole karty znajduje się sygnatura. Katalog był na bieżąco aktualizowany zarówno w zakresie wpływów jak i ubytków. Dostępny był dla wszystkich, którzy chcieli z niego korzystać. Znajdował się w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej i pozostawał pod opieką Oddziału Bibliotek Zakładowych. Planowano nawet utworzenie w ramach Oddziału Sekcji Katalogu Centralnego.

Według przyjętej na początku lat siedemdziesiątych koncepcji Katalog Centralny miał być odbiciem stanu organizacyjnego sieci, w związku z tym liczba bibliotek reprezentowanych w KC była różna na przestrzeni lat, a materiał do niego zbierano w miarę organizowania bibliotek.

W roku 2001 rozpoczęła się komputeryzacja bibliotek zakładowych. Nowe obowiązki, jakie od 2003 r. powierzono pracownikom Oddziału sprawiły, że mieli oni coraz mniej czasu na aktualizację katalogu. Zresztą w pewnym momencie informacje zawarte w KC i katalogu komputerowym BUŁ zaczęły się dublować, gdyż - w przeciwieństwie do Biblioteki Głównej - biblioteki zakładowe nie miały wyznaczonej daty wydania, od której rozpoczynają wprowadzanie książek do katalogu komputerowego. Przyjęto zasadę, że najpierw wprowadza się bieżący wpływ (bez względu na datę wydania), a później retrospektywnie zbiory, które są najczęściej udostępniane i kolejne aż do opracowania całości. Zaistniała sytuacja spowodowała, że podjęto decyzję aby biblioteki, które rozpoczynają katalogowanie elektroniczne zaprzestały dostarczania kart do Katalogu Centralnego.

Od 1.01.2006 r. materiał do KC przestał napływać z 8 bibliotek, od 1.01.2007 r. - z 2 bibliotek, od 1.01.2008 r. - z kolejnych 2. Od roku 2006 wpływ do KC zaczął się sukcesywnie zmniejszać (materiałów do Katalogu nie dostarczały już biblioteki o największym wpływie rocznym). W związku z tym w marcu 2008 r. poinformowano biblioteki, które dostarczały jeszcze karty do KC, żeby już tego nie robiły, gdyż podjęto decyzję o jego zamknięciu z dniem 31.12.2007 r.

Katalog Centralny Bibliotek Zakładowych UŁ w chwili zamknięcia swoim zasięgiem obejmował 61 bibliotek zakładowych, a jego stan wynosił razem wydawnictw ciągłych i zwartych : 806 741 woluminów i 528 564 karty.

Przystąpienie bibliotek zakładowych do programu współkatalogowania spowodowało, że funkcję katalogu centralnego uczelnianej sieci bibliotecznej UŁ, pełni od tej pory katalog komputerowy BUŁ. Dostępność katalogu komputerowego jest nieporównywalnie większa (z każdego komputera, 24 godziny na dobę), a co za tym idzie informacje o bogatych zbiorach poszczególnych bibliotek zakładowych są prezentowane szerokiemu gronu użytkowników. Czytelnik nie musi przeszukiwać kilku katalogów w celu uzyskania informacji o lokalizacji interesującej go literatury. Aktualizacja katalogu komputerowego odbywa się na bieżąco, co w zasadzie nie było możliwe w przypadku katalogu kartkowego. Katalog Centralny Bibliotek Zakładowych był katalogiem alfabetycznym co ograniczało możliwości jego przeszukiwania ; katalog komputerowy ze swoimi kilkoma indeksami jest niewątpliwie bogatszym źródłem informacji.

Na koniec warto wspomnieć, że kartkowy Katalog Centralny mimo iż został zamknięty, to nadal znajduje się w starym gmachu Biblioteki Uniwersyteckie, w holu na parterze i jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych.

Bibliografia:
Stolarczyk A., Komputeryzacja bibliotek zakładowych Uniwersytetu Łódzkiego-od katalogu kartkowego do katalogu komputerowego, [w:] Stare i nowe w bibliotece: współpraca czy konkurencja, materiały konferencyjne pod red. M. Wrocławskiej, J. Jerzyk-Wojteckiej, Łódź 2010.

(Agnieszka Stolarczyk)

Konferencja: Biblioteka, Książka, Informacja i Internet 2014

W dniach 16-17 października 2014 r. w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS odbyła się **konferencja naukowa zatytułowana "Biblioteka, Książka, Informacja i Internet 2014".**

Obrady zainaugurował prof. nadzw. dr hab. Zbigniew Osiński wykładem pt. *Współczesna humanistyka w Internecie - główne tendencje rozwojowe*. Profesor dokonał porównania humanistyki tradycyjnej z humanistyką cyfrową, podkreślił, że humanistyka cyfrowa to nie tylko otwarte, dostępne dla wszystkich publikacje, ale także nowe formy komunikacji naukowej i większe możliwości prowadzenia badań, z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi, takich jak wizualizacje, mapowanie, analityka kulturowa i komputerowa analiza zbioru danych.

W trakcie dwudniowej konferencji wygłoszono 20 referatów, w których zaprezentowano zarówno stan badań naukowych, jak i rozwiązania praktyczne w następujących obszarach tematycznych:

1. Biblioteki cyfrowe, repozytoria wiedzy, katalogi i bibliografie on-line, księgarnie internetowe, e-książki, e-gazety/czasopisma i ich rola w społeczeństwie informacyjnym oraz gospodarce opartej na wiedzy.
2. Budowa otwartych zasobów naukowych i edukacyjnych.
3. Digitalizacja zasobów informacji i wiedzy.
4. Nauka 2.0.
5. Serwisy społecznościowe, blogi, dziennikarstwo obywatelskie jako formy dzielenia się wiedzą.
6. Kultura, nauka i edukacja w Internecie.

Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego reprezentowały: Teresa Górniak, Lidia Mikołajuk i Gabriela Waliszewska. Teresa Górniak omówiła *Modele gromadzenia książek elektronicznych w bibliotekach uczelnianych*, Lidia Mikołajuk zaprezentowała *Repozytorium UŁ jako istotny element promocji nauki*, a Gabriela Waliszewska przedstawiła temat *Teatr jednego aktora - Cambridge Journals na Uniwersytecie Łódzkim.*

Niewątpliwie dużym walorem Lubelskiej konferencji była okazja do wymiany doświadczeń bibliotekarzy-praktyków z teoretykami bibliotekoznawstwa, tak w ramach oficjalnych dyskusji, jak i przy okazji mniej formalnych spotkań podczas przerw obiadowych i uroczystej kolacji.

(Teresa Górniak
Fot. Barbara Mikulska)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

POLSKIE

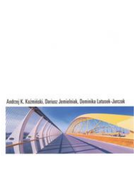

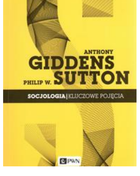

ZAGRANICZNE

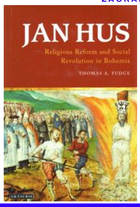

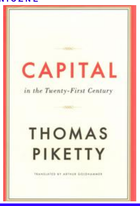

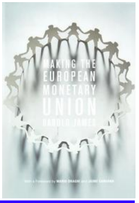

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawcą Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 11/2014 (87) napisz do biBUŁy